

Gheorghe Schwartz s-a născut la 16.09.1945 la Lugoj.

Absolvent al Facultății de Istorie-Filosofie a Universității Babeș Bolyai din Cluj-Napoca. Doctor în filosofie. Profesor, apoi director la o școală pentru copii cu dizabilități. Consilier al Ambasadei României la Bonn. Inspector Șef al Inspectoratului de Cultură Arad, director la un studio de televiziune prin cablu, profesor universitar, șef de catedră, decan.

Debut în presă, 1969 în revista „Familia” din Oradea. Debut în volum cu romanul *Martorul*, Editura Facla, Timișoara, 1972.

A publicat 46 (patruzeci și șase) titluri (roman, proză scurtă, teatru, eseistică, psihologie etc.). Autor al ciclului *Cei o sută* (11 romane), o istorie livrescă a o sută de generații din tată în fiu de la căderea Babylonului și până prin 2040.

Prezent în cărți/publicații din România, Germania, Ungaria, Israel, China, SUA, Franța, Republica Moldova, Rusia, Austria, Slovacia, Serbia, Marea Britanie, Slovenia, Macedonia, Polonia, Bulgaria, Italia.

GHEORGHE SCHWARTZ

COCHILIA

Ediția a doua, revizuită după treizeci de ani

LIMES
2020

fel pe Niky. Ele făceau parte dintr-o lume la fel de inconsistentă ca și cea a amintirilor duse cu sine în profundul apexului.

Fiecare viață sfârșită mai pâlpaie dureros în obiectele și amintirile ce se reintegrează în natură mai încet decât corpul uman. Mai încet, dar la fel de sigur. Doar sufletul, înainte de a se retrage în ceea ce numim în mod convențional „moarte”, se mai ascunde în apex.

Există circumstanțe istorice favorizând unii oameni să se retragă în centrul cochiliei cu mult înainte de a se muta definitiv sub o lespede de mormânt. Moarte lentă? Mijloc de autoapărare? Ultimă soluție? Întrebări sunt nenumărate: de pildă, de ce tocmai predestinatul spre succesul social Diamant?

Din interiorul cochiliei nu ne parvine decât zgomotul mării. Spărgând scoica, nu se mai aude nimic. Efectul nu se traduce în nici un dezechilibru notabil: valurile mărilor vuiesc în continuare, la fel de capricioase, fără să se simtă în nici un fel că din niște cochilii sparte s-au mai scurs în neant zvonuri asemănătoare. Nu, „afară”, sfârâmarea unei scoici și dispariția unui vuiet nu produc nici un dezechilibru notabil.

SFÂRȘIT

CUPRINSUL

PARTEA ÎNTÂI

Spirala exterioară / 5

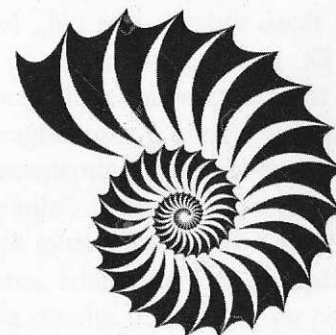
PARTEA A DOUA

Spirala a doua: „Insula pustie” sau După trei ani / 121

PARTEA A TREIA

În apex / 235

PARTEA ÎNTÂI SPIRALA EXTERIOARĂ

1. O înmormântare de bun augur

Rori era o ființă obișnuită să gândească și să măsoare viața prin interpuși: scopurile ei fiind mereu foarte limpezi, avea tot timpul situația la zi a piedicilor ce mai trebuie trecute. Mai sunt atâtea săptămâni până la plecarea în străinătate, mai sunt atâția chiriași de dat afară până la ocuparea exclusivă a vilei, mai sunt atâția colegi de-ai lui Niky care trebuie să dispară pentru ca soțul ei să ajungă șeful catedrei. În drum spre cimitir, Niky avu impresia că Rori nu făcea decât să-l bifeze pe răboj pe sărmanul Caragheorghe – Dumnezeu să-l ierte! „Nu mai rămâne decât Pavlovici, dar ăla, nu contează, e și așa cu ficatul în pioneze. Să nu-l uităm, însă, pe Miceanu pentru că puștiul, deși a venit cu mult după tine, trage tare!”

Profesorul Caragheorghe îi oferise un superb cadou de mărtișor lui Rori: murise pe neașteptate, fără nici un preaviz, „fără a mai avea timp să-și aranjeze ploile”, lăsând catedra vacantă tocmai atunci când rațiunea îți spunea că totul a intrat într-o fundătură din care nu mai există decât întoarcerea, adică luatul de la capăt de cine știe unde sau resemnarea în poziția omului numărul 3, cu perspectiva de a avansa cândva, poate, pe poziția numărul 2. Caragheorghe murise, făcuse o breșă nesperată în fundătură și, se pare, eliberase cu totul și clinica, întrucât Pavlovici abia dacă va fi în stare să-l înlocuiască pe profesor la catedră, darămite să conducă un Babilion cu aproape trei sute de paturi (în saloane și pe coridoare...), unde fiecare secție vorbește o altă limbă și unde fiecare secundar nu-i preocupat decât de modul cum să mai facă rost de un pachet de Kent.

Mergeau încet în urma dricului pe scurtul drum de la capelă la locul de înhumare, aleea largă dintre morminte era acoperită cu un strat gros de zăpadă, veșmintele negre ale rudelor păreau astfel și mai negre, iar căciulița din pene de lebădă a lui Rori sclipea și mai albă. („În fond, în unele țări albul este culoarea de doliu”, decretase ea în timp ce se pregăteau să plece la înmormântare, încercând parcă să

prevină un protest de-al lui Niky. Vanitate și aceasta: ce protest să mai vină de la Niky? De parcă el n-ar trăi într-o cu totul altă lume?)

Mergeau în urma rudelor, în rândul doi, am putea spune. Pășeau în urma rudelor și a doctorului Păruș, desigur, împreună cu Pavlovici și cu nevasta acestuia, celelalte grade universitare în ordine ierarhică în spatele lor. (ÎN SPATELE LOR!). Și când te gândești că abia cu zece, cu unsprezece ani în urmă, atunci când Niky nu fusese asistent decât de vreo doi-trei ani, la înmormântarea profesorului Cristescu, alias Goldstein, între rude și ei mășăluise un pluton masiv și aparent impenetrabil de conferențieri, lectori, șefi de lucrări și asistenți de cursă lungă... Toți cu soțiile, toți cu bastonul de profesor plin în gențile diplomat, pe care le târau cu ei până și în cimitir, toți copleșiți de eveniment, arborând priviri hotărâte și încrezătoare în alte înmormântări ce îi vor apropia cât mai mult de dric pentru că, evident, numai astfel se putea elibera traseul spre râvnita poziție de șef.

Trecuseră numai unsprezece ani de atunci, însă Caragheorghe nu fusese nici el șeful catedrei mai mult de un an și jumătate. Pe urmă, să nu uităm nici interminabilele interimate de o lună sau de șaptesprezece luni (recordul deocamdată în picioare), interimate generatoare de speranțe și de spaima. Pe urmă, să nu uităm surogatele, toți ultimii stăpâni guvernând prin „delegație”, numiri-numiri nemaifăcându-se de ani și ani. Pentru asta ar fi fost nevoie... Să lăsăm asta!

Întrucât nu s-au mai făcut de multă vreme titularizări. institutele de învățământ superior și universitățile semănau tot mai mult cu regimentele decimate pe câmpul de luptă: n-a condus spre victorie un brav sergent un coșcogeamite batalion, după ce au pierit toți ofițerii? (Îl chema sergentul Sașa...) Pe când va fi numit rector un preparator cu delegație de profesor, se întrebau, în șoaptă, „asistenții de cursă lungă”, cei ce așteptau de pomană de cincisprezece ani să mai fie numit măcar unul dintre ei lector. (Măcar unul singur, adică, bineînțeles eu, gândea fiecare dintre ei.)

„Nu mai sunt ciorapi, nu mai e cafea, nu mai sunt minuni”, explicase odată Caragheorghe. „Mai grav e că nu mai sunt nici medicamente, nici prezervative!” Cineva l-a pârât, bineînțeles că l-a pârât cineva, dar Caragheorghe tot n-a pățit-o! Mai e vreo logică în lumea asta?

De la Cristescu-Goldstein, care domnise vreo douăzeci de ani, șefii de catedră s-au succedat într-un ritm absolut rezonabil pentru toată lumea, de parcă fiecare nou „uns” nu făcea decât să îndeplinească o formalitate înainte de a se lăsa condus pe ultimul drum. „Vlăduțiu, Andreescu, Mariayi, Elena Sfetcu (domnișoară), marele interimat, Maghera și... Caragheorghe”, numără Rori cu un glas îndurerat și Veturia Pavlovici suspină și ea. (Pavlovici asta a fost, este și va fi probabil și în iad – acolo unde va fierbe la foc veșnic – un fustangiu de calibru greu. Veturia nu se putea împăca de vreo trei decenii și jumătate cu crizele amoroase extraconjugale ale bărbatului ei, așa încât Rori nu știa dacă viitoarea doamnă profesor se bucură sau nu de iminenta ascensiune supremă a soțului.)

– Da, da, spuse Veturia, oamenii de valoare mor într-un ritm parcă proporțional cu moștenirea pe care o lasă. Ceea ce nu-i lămuri lui Rori nici misterul entuziasmului Veturiei față de atât de probabila înscăunare a soțului ei și nici măcar... nici măcar nu înțelese ce a vrut cealaltă să spună. „O frustrată!”, gândi Rori și zise:

– Da, da...

Iar Pavlovici însuși îi șoptea la ureche lui Niky:

– Ascultă-mă: dacă ai nevoie de niște filme pentru pacienții mai de doamne-ajută, îmi spui mie! Te ajut cu plăcere și o să te coste o nimica toată. Dar să știi un lucru, domeniul este monopolul meu personal!

– Păi, facem ca până acum.

– Exact! Să știi că și Caragheorghe trata prin mine!

– Ar trebui să vă luați și un eunuc, pe care să-l postați zi și noapte în fața laboratorului...

– Ce știi tu? La vârsta ta nici eu nu-mi făceam probleme. Acum trebuie, însă, să-mi iau niște măsuri de siguranță.

– Povestea asta nu e genul meu, se mai apără Niky.

– Nu e genul tău, dar poate că tu ești genul ei... S-au mai văzut cazuri...

Ultimele cuvinte Pavlovici uitase să i le mai șoptească la ureche colegului său. Porniseră ferm și se răspândiseră în aerul rece de iarnă.

Familia Diamant își cumpăraseră cu patrusprezece ani în urmă o vilă, la insistențele lui Rori, desigur, vilă situată într-un cartier select, dar populată de cinci familii. Și chiar dacă prețul de achiziționare fusese, pe motivul acesta, cu totul și cu totul rezonabil, cucerirea întregului edificiu se transformase într-o luptă de zi cu zi, în care atacurile la baionetă se împotmoliseră, cu timpul, în lungi manevre de tranșee. Rori se folosise de toate cunoștințele și de toate argumentele cinstite și necinstite pe care mintea ei fusese în stare să le născocască. Însă în toți acei ani nu reușise să scape decât de două familii – de una de *facto*, de alta *de jure*, adică având aceea deja (abia) actele necesare de a se muta în casă nouă. Ceea ce însemna de acum exclusivitatea asupra bucătăriei și a unei băi, dar nici măcar Rori nu fusese capabilă să elibereze decât jumătate din etajul întâi și – ceea ce era mai grav – bătrânul de aproape optzeci de ani, ocupantul celei mai frumoase încăperi și a holului de la intrarea principală, nu se hotăra nicicum să moară. Să-i mai plătească și ăștia sau altora cine știe cât ca să-l ia de acolo n-avea nici un rost. Deși exista mereu, ca o sabie a lui Damocles, și pericolul ca nepoții, care-l vizitau parcă tot mai des, să obțină, prin cine știe ce mașinațiuni, intrarea în spațiu și apoi, ține-te, începe o nouă bătălie și cu ei!

Întorcându-se de la înmormântare și, fiind în drum, i-au poftit pe cei doi Pavlovici să se mai oprească pe la ei, iar Rori scrâșnea din dinți în timp ce erau obligați să ocolească propria ei vilă pentru a intra prin spate, pe ușa de serviciu, pe unde circulau de paisprezece ani și pe unde vor mai merge cine știe cită vreme, până ce vor izbuti să obțină holul de la intrarea principală.

– Un pahar după frigul îndurat n-o să strice, spuse Rori, servindu-l pe Pavlovici și Niky nu știa dacă vrea să-l facă praf cu

sticla de coniac francezesc – ce? parcă Pavlovici nu primea? – sau dacă doar îi mai strecura puțină dinamită în ficatul „care era în pioaneze”.

Apoi se petrecu un lucru de-a dreptul nerușinat. Indiscutabil că femeile pot fi mult mai indecente decât bărbații. Era mai grav decât dacă animalul ăla libidinos de Pavlovici s-ar fi repezit, de față cu toți, asupra lui Rori. Cele două femei au început să facă inventarul coloanei formate în urma dricului la cimitir, comparându-l tot timpul cu situația altor înmormântări, a altor etape, când ele însele se aflaseră cu două, cu trei, cu cinci rânduri mai în spate. Pe câți au trebuit să-i conducă pe acel drum? Câți s-au autoeliminat, deși erau bine plasați? Câți au rămas în străinătate? Câți au murit înainte de a ajunge în eșaloanele din față? Dar, mai ales, câți au venit ca niște intruși, sărind din penultimul șir direct în al doilea, profitând de orice, oricând, pentru a mai avansa spre rudele din spatele dricului? N-au fost nici puține cazurile când unii au încercat să trișeze pe față, la fel cum unii ariviști au încercat să frângă ordinea firească a evenimentelor, dorind să introducă tot felul de inovații – cum ar fi fost, de pildă, concursurile pentru ocuparea postului de profesor – de parcă la acestea s-ar fi putut prezenta oricine când ar fi avut chef, de parcă la aceste concursuri ar fi reușit vreodată altcineva decât cel care ar fi *trebuit* să reușească... O singură dată, e drept, acești ariviști au izbutit să întrerupă succesiunea naturală stabilită atât de plastic în procesiunile de la cimitir, o singură dată, atunci când s-au pomenit cu acel Septimius Maghera, uns împotriva tuturor așteptărilor profesor în urma decesului prematur al domnișoarei Sfetcu, lucru cu atât mai grav cu cât impostorul nici nu făcuse parte din colectivul lor și – chiar dacă *după plecarea sa* au protestat cu toții energic, chiar și prin intermediul unor tovarăși cu influență – s-a creat, totuși, un precedent, un precedent, de care era mai bine să nu-și aducă nimeni aminte. Maghera fusese titularul catedrei timp de mai puțin de un semestru, îl călcuse dracului o mașină undeva în America sau pur și simplu, poate, l-a luat dracul înapoi la el în iad. Oricum, l-au adus – se spune – îndărăt în țară într-un sicriu de plumb, l-au înmormântat

și, chiar dacă nu s-a mai apucat nimeni dintre ei să controleze dacă era chiar Maghera sau diavolul în persoană tolănit în copârșeu, din clipa aceea a intrat cu adevărat și defunctul profesor în rândurile colectivului, care abia atunci l-a acceptat, conducându-l îndoliat și încolonat, în ordine ierarhică, pe ultimul-i drum. Dar așa ceva nu trebuie să se mai întâmple, au spus cu toții, de la Caragheorghe, care urma să-i ia locul și până la cel din urmă asistent aliniat ferm în *plutonul universitar de onoare* al funerariilor. Nu trebuie să se mai întâmple așa ceva, au spus atunci cu toții și a repetat-o însuși Caragheorghe în discursul lui solemn. Și s-a exprimat chiar și reprezentantul rectoratului, un prorector participant și el la destule înmormântări și suficient de bun cunoscător al corpului profesoral. Se știe, *Vox populi, vox Dei*, mai ales când este vorba de un lucru atât de mărunț ca un post de șef de catedră privit prin plafonul des de nori ce separă muritorii de Olimp.

Nu, intrușii nici măcar nu mai trebuiau luați în seamă. De pildă, acel dr. Păruș, preistoricul om de protocol al Direcției Sanitare a Județului, funcționar zelos, scursura profesiei sale. „Se spune că e un oftalmolog bun”, remarcă o dată Niky, însă toți cei de față se strâmbară de dezgust: „Cine? Doctorul Palus?” Odată, la o delegație de medici dintr-o țară vecină și prietenă – la a căror primire individul fusese, desigur, prezent – un oaspete rosti PALUS, nefiind în stare să-l pronunțe pe „R”. De atunci, bietul om devenise când „dr. Palux”, când „dr. Phallos” sau „dr. Falus”, în funcție de auditoriu.

– Bineînțeles că scursura s-a înghesuit în rândul întâi, comentă și Veturia Pavlovici, de parcă i-ar da cineva vreo importanță... (Însă, când, la o singură înmormântare, dr. Păruș lipsise, toată lumea, inclusiv îndureratele rude, considerară cazul scandalos.)

Celor doi bărbați li se părea cu atât mai indecentă discuția femeilor, cu cât era clar că aproape că se discuta deja și înmormântarea lui Pavlovici de față cu el însuși, de parcă s-ar fi spus: „Va lua poziție tovarășul Pavlovici, se pregătește tovarășul Diamant”.

– Hei! Pe mine nu mă înmormântați încă! strigă iminentul viitor șef al catedrei, eu mai am ceva treabă pe pământul ăsta și, între timp, ochii îi sticleau, fiind evident la ce treburi se gândea el în clipele acelea.

Iar Rori, la rândul ei, își spunea că, întotdeauna, timpul aranjează perfect lucrurile și că, probabil, după viitoarea și ultima înmormântare pe care o mai are interpusă, ei se vor putea întoarce acasă deja prin intrarea principală. Desigur, o străfulgeră în clipele acelea, cucerirea metru cu metru a vilei lor nu s-a produs întâmplător: cu cât se apropia Niky mai mult de apogeu, cu atât au reușit și ei să mai dea afară câte un subchiriaș, de parcă spațiul obținut era mereu în proporție directă cu poziția ocupată în clipele acelea în cortegiul funerar de familia Diamant. Nu fusese oare ciudat faptul că la moșul uzurpator al camerei cele mai frumoase și a holului au apărut nepoții, ca niște fiare neașteptate, tocmai în perioada când se ivise și acel Maghera de tristă amintire? Și, oricât de livrescă era comparația – și Rori era o femeie suficient de inteligentă pentru a-și da seama de acest lucru – își spunea, de atunci, că nu va trece mult timp și vor reuși să elibereze și etajul doi; se va întâmpla negreșit o minune, rămânând ca ultimul miracol să se întâmple exact în același timp cu numirea lui Niky în funcția de profesor. Desigur, lucrurile nu vor veni de la sine, desigur, va trebui să lupte la fel de tenace și în continuare, desigur, tot ea singură va fi cea care va fi obligată să facă toate demersurile, care va trebui să mențină starea de război cu toți chiriașii, spre a nu-și închipui cumva aceștia că ar exista vreo posibilitate de împăciuire... Niky a ajutat-o cât s-a priceput, însă în privința aceasta pe el nu se poate pune mare bază, el „se satură” repede „se satură”, după cum tot repetă mereu și dacă „se satură” el, cineva trebuie să continue lupta, nu?

Iar Niky, discret, folosindu-se de prilej, de parcă n-ar fi făcut decât să continue o mai veche discuție, încercă să-l convingă pe Pavlovici de niște modificări în clinică, niște mici restructurări, pe care le dădea drept gata hotărâte de Caragheorghe, înfățișându-le însă astfel de parcă decedatul n-ar fi avut curajul să meargă până la capăt

și ar fi fost nevoie de îndrăzneala recunoscută a noului venit pentru ca proiectele să devină realitate.

– Ce te-ai tot umilit la fustangiul ăsta? îl dojeni apoi Rori, nu te-ai văzut cum ai vorbit cu el, de parcă i-ai fi lins cizmele.

La care, Niky a rămas cu gura căscată, și-a revenit, a pus mina pe țigări și pe brichetă și a trecut în altă cameră.

2. La orizont, o altă casă

Niky fuma îngrozitor de mult. Se întâmpla să lichideze într-o zi și patru pachete de țigări. E adevărat că și lucra foarte mult, el, un simplu șef de lucrări cu delegație de conferențiar, executa munca întregii clinici, pe care o conducea de vreo trei ani aproape singur, chiar dacă nu oficial; mai făcea și o droaie de lucrări administrative la institut; mai ținea și cursuri și seminarii, toate el; mai avea o groază de funcții pe linie obștească; era în tot felul de comitete și comiții, era inclus automat oriunde era nevoie de cineva să tragă și el nu spunea niciodată nu, chiar și atunci când era imposibil din punct de vedere fizic să se mai înhame și la altceva; reușea să fie mereu punctual și la un nivel acceptabil, de multe ori chiar și la un nivel înalt, funcționa profesional ca un robot și adesea mai bine ca un robot. Acesta era motivul pentru care nici nu era prea iubit: nimănui nu-i surâde ideea de a fi subordonat unui robot, nimeni nu este încântat să aibă în preajmă un individ aparent invulnerabil, căruia să nu-i poți folosi, la nevoie, micile slăbiciuni, nimeni nu e fericit să fie solicitat ca o mașină, mai ales dacă e biciuit pentru a ajunge la ritmul ei, pentru a reacționa ca ea, pentru a deveni, cu alte cuvinte, și el mașină, atunci când respectivul om nu dorește decât să rămână un simplu om. Dar, se întrebau unii, pe bună dreptate, Niky Diamant își iubea măcar munca? Un robot, se știe, execută fără a avea vreun sentiment pentru obiectul activității sale. Era doctorul Diamant suferind de un sindrom de superconștiinciozitate, un fel de isterie capabilă să înarmeze omul cu puteri supranaturale până la o inevitabilă prăbușire fizică și psihică

(da, dar uite că această prăbușire nu mai venea!) sau era el într-adevăr pasionat de numeroasele-i îndeletniciri? Ar fi interesant de făcut un test, își spuneau colegii, ar fi interesant de știut dacă doctorul Diamant, pus într-o situație nouă, de exemplu, trimis într-o muncă administrativă, o muncă plină de importanță, plină de răspundere etc., ar fi interesant de știut dacă și acolo ar da același randament. Ce bine ar fi dacă l-am putea face pentru o lună funcționar superior de minister, își spuneau acei colegi, într-o situație unde, rupt de studenți și de bolnavi, îngropat într-un vraf de hârțoage, toate de o maximă gravitate, desigur, unde ar depune o cu totul altă muncă. (Dr. Diamant nu e doctorul Păruși!) Ar mai fi și atunci la fel de punctual în toate? Dacă da, atunci povestea cu sindromul de conștiinciozitate acută (de fapt, cronică) s-ar confirma: nu poți să fii superpasionat în aceeași măsură de mai multe munci, de orice fel de muncă... Dar, din păcate, colegii doctorului Diamant nu au avut niciodată puterea de a-l propulsa din motive experimentale pe un post important în minister și, astfel, enigma sentimentelor lui Niky față de preocupările sale a rămas, deocamdată, nedezlegată.

Dacă ar fi fost întrebată, ar fi vorbit și Rori așa despre bărbatul ei? Se întâmpla de multe ori ca unul sau altul s-o abordeze – vădit retoric – „Când, dragă, are timp Niky să facă atâtea?”. „Când”, „cum”, „în ce fel”, dar niciodată „de ce”? De altfel nici Rori nu se întreba „de ce”. Rori, traducătoare din franceză și spaniolă la Centrala de comerț exterior, pune cu totul altfel problema. În viața ei existau trei puncte: cucerirea integrală și exclusivă a vilei, căpătuirea Laurei și retragerea ei de la Centrală pentru a avea timp să se apuce cu adevărat de traduceri, adică pentru a avea timp să transpună în versiune românească mari autori de limbă franceză, spaniolă – și engleză! – și nu adrese comerciale anoste. Iar punctul principal, de care depindeau toate celelalte – cariera lui Niky. Primul punct era pragmatic, al doilea ținea de liniștirea conștiinței, al treilea reprezenta visul tineresc de a intra în lumea mirifică a artiștilor. Fiind atât de diferite, cele trei puncte nu numai că nu se anulau reciproc, dar nici măcar nu s-au aranjat vreodată într-o succesiune de

Reprioritate. Ele se completau și se slujeau pașnic. Niky era un scump, însă Niky era atât de îngrozitor de ocupat, încât parcă devenise un concept, parcă nici nu mai era soțul ei în carne și oase. Și dacă tot era un concept, atunci măcar să devină un concept al unui profesor universitar, șef de catedră și nu al unui simplu doctor mai mult sau mai puțin apreciat, mai mult sau mai puțin solicitat *de cercurile de care are rost să fie solicitat*, mai mult sau mai puțin monden. (Șef de catedră era maximum ce putea fi imaginat pe cale profesională: decan sau rector era pentru o cu totul altă categorie de muritori.) Nu, Niky era oricum un scump, indiscutabil că asta era, dar... un soț... Dar i-ar fi plăcut lui Rori un bărbat care să se țină toată ziua de fusta ei, care să pretindă să-i aduci papucii, în timp ce el se tolănește în fața televizorului pentru a se uita la meci sau care te duce la restaurant ca să vezi cum topăie mârłănimea? Păi... Păi, da. Era și asta o întrebare.

Oricum, Rori dacă suferea de ceva din partea soțului ei, atunci acest ceva nu putea fi motivat decât tot de structura aparent invulnerabilă a lui Niky: omul supercorect nu putea să-ți ofere nici un fel de surprize. Până și atunci când avea timp să fie tandru – după blestematul său orar, desigur – până și atunci era tot o mașinărie (perfectă!) în plin proces de funcționare. Și în pat, Niky rămânea tot Niky.

– Știi, îi spuse într-o zi Rori, am făcut o descoperire epocală: deosebirea dintre un angrenaj și un om vine nu de la produsul sperat de la unul și de la celălalt, ci de la faptul că nimănui nu i-ar produce o bucurie deosebită momentul când ar auzi că motorul automobilului său nu funcționează normal, în timp ce într-o căsnicie dorești tocmai să se mai întâmple și ceva neașteptat.

– Se poate, admise Niky. Din păcate, eu n-am timpul lui Pavlovici pentru a putea să-ți ofer emoții – sau satisfacții, dacă zici tu –, însă am să mă străduiesc să-ți aduc în casă pipițe. Descoperirea ta este într-adevăr epocală: de mii de ani, oamenii, cei ce au vreme de așa ceva, o aplică plini de entuziasm. Ți-am spus de atâtea ori, e păcat, într-adevăr, că te ocupi de adrese la slujbă. Poetă n-ai putea fi, îmi pare rău, dar o traducătoare...

– Poetă de ce n-aș putea să fiu, mă rog frumos?

– Pentru că nu ești.

– De ce? N-am sensibilitate? N-am cultură?

– Și eu am sensibilitate, și eu am cultură și tot nu pretind că aș putea fi poet.

– Cultură da, dar sensibilitate... Hai să fim serioși!

Niky nu-i răspundea pentru că știa că peste cinci minute ei o să-i pară rău că l-a jignit. (Desigur, ea va fi încredințată că l-a jignit. Și dacă ea va crede acest lucru, nu e cel mai comod lucru din lume s-o lase să creadă?)

Sensibilitatea, își spunea Niky, nu așteaptă confirmări de afară. În cazul lui, sensibilitatea se manifesta în simbioză cu ambiția. Atunci când ambiția se păstrează mereu într-un domeniu de voită himeră, sensibilitatea își creează încetul cu încetul o lume tainică, un labirint pe care fiecare om și-l păzește cu grijă, fiind atent să rămână mereu numai și numai al său. Și-și păzește galeria – până la capăt! – ca o cârțiță.

Punctual, politicos, spiritual, „om de lume”, figură „bine”, apreciat de superiori, puțin iubit, puțin urât, capabil, corect, „om fără vicii”, mereu în pană de timp, invidiat pentru succesele sale, solicitat cu insistență de către bolnavi, un nume în specialitatea sa, doctorul Diamant era totodată un angrenaj de echilibru în sistemul familiei sale. De aceea acceptase cu ani în urmă să cumpere vila aceea arătoasă, cu speranța ca într-o zi nu prea îndepărtată o va putea folosi în întregime, adică să aibă un salon de primire sau, mai modern spus, camera cu televizorul, cu canapelele și cu fotoliile, locul unde Rori să poată invita pe cine va dori ea, locul unde să poată pălăvrăgi și el cu un coleg, locul unde, *după ce va crește*, Laura să poată sta să se uite până la imbecilizare la micul ecran. Mai dorea să aibă o cameră foarte mare și foarte luminoasă, unde să poată lucra nestingherit de nimeni, cameră pe care visa în fel și chip cum s-o amenajeze, unde să-și pună miile de cărți și unde să plaseze o pânză pentru proiecții. Mai dorea să aibă un dormitor civilizat, alături de o baie bine pusă la punct. Apoi o sufragerie unde să fie posibil să mănânci din farfurii,